

1 Visie en draagvlak

MACRO

- Leerling staat centraal
- Begeleiding op maat *i*
- Horizontale en verticale verankering LOB *i*
- Ontwikkeling loopbaancompetenties *i*
- Participatie po, hbo, ouders en werkveld
- Kwaliteitszorg: plan, do, check, act
- Draagvlak bij alle actoren

Denk aan alumni

2 Middelen

- Formatie: Gebruik richtlijnen NVS/NVL en andere kenniscentra
- Communicatie: In- en externe profilering van LOB

3 A. Leeromgeving 'Breed'

MESO

- Wat: Stimulerend pedagogisch klimaat
- Hoe: Schoolcultuur stimuleert ontwikkeling arbeidsidentiteit leerling *i*
- Doel: Bewustzijn alle volwassenen van hun rol in keuze-proces leerling

B. Leeromgeving 'Smal'

- Wat: Loopbaangericht curriculum *i*
- Hoe: Leerling studies en werk zelf laten ervaren
- Doel: Leerling weet steeds beter welke studieloopbaan past

4 Organisatie LOB

- Decanaat: 2e lijn; zie bouwsteen 7
- Mentoraat: 1e lijn; mentorenteam, vaste mentor per leerling
- Vakdocenten: 1e lijn; vaksecties hebben een LOB-vakleerlijn *i*
- Inhoud klassikale LOB-uren:
 - Bewust maken motieven en talenten
 - Arbeidsmarktinformatie verstrekken
 - Gesprekken over stages en beroepen
 - Concrete kennis van beroepen vergaren
- Aantal klassikale en individuele LOB-uren:
 - Klassikaal: Jaar 1 en 2: minimaal 10 uren p/j
 - Klassikaal: Jaar 3: minimaal 26 uren p/j
 - Klassikaal: Jaar 4 en 5: minimaal 20 uren p/j
 - Individueel: Minimaal 1 p/j; in leerjaar 3 meer dan 1

5 Instrumenten

- Instrumenten voor elke fase van het studiekeuzeproces *i*
- Gericht op ontwikkelen loopbaancompetenties en arbeidsidentiteit

6 Schoolleider

- Faciliteert het begeleidingsteam
- Agendeert LOB structureel in gremia betrokken actoren
- Heeft structurele contacten met po, hbo en werkveld voor LOB
- Borgt LOB als structureel onderdeel van de beleidscyclus

Heb je zelf nog aanvullingen? Schrijf ze in de lege vlakken

7 Decaan

- Borgt LOB in schoolbeleid
- Zorgt voor draagvlak en samenhang LOB en curriculum
- Ontwikkelt, bewaakt en evalueert LOB in curriculum en stemt LOB-vakleerlijnen af
- Betrekt ouders, po, hbo en werkveld
- Behoudt overzicht op leerlingstromen
- Is proactief aanspreekpunt voor collega's
- Begeleidt leerlingen en ouders
- Is informatiemakelaar voor relevante materialen en instrumenten
- Identificeert en coördineert bijdragen van externe partners

Denk aan Saxion en Beta Steunpunt Oost

8 Mentor

- Voert 'just-in-time' dialoog met leerling over opgedane ervaring *i*
- Voert groeps- en één-op-ééngesprekken
- Plaast werkervaring leerling in het studie- en beroepskeuze-proces
- Adviseert leerling m.b.t. juiste profielkeuze
- Adviseert leerling in vervolgstappen studie- en beroepskeuze
- Verschaft leerling relevante informatie over LOB
- Voert gesprekken met ouders/verzorgers over keuzeproces en -perspectief
- Is een goede vakdocent met inzicht in eigen functioneren

9 Vakdocent

- Weet wat er in de vak-exameneisen staat over LOB
- Draagt bij aan de LOB-vakleerlijn
- Geeft praktijkgerelateerde voorbeelden
- Praat met leerlingen over gedachten en gevoelens t.a.v. vakgebied
- Leverd een relevante bijdrage in de profielkeuze van de leerling
- Kent vakgerelateerde hbo-opleidingen en beroepen en geeft leerlingen havo 4/5 dat perspectief
- Heeft contact met hbo-docenten over de uitvoering van LOB-component in zijn vak
- Heeft contact met beroepsbeoefenaars over de uitvoering van LOB-component in zijn vak
- Beseft dat hij een rolmodel en motivator is voor leerlingen

10 Ouder

- Zet zich in als beroepsbeoefenaar in LOB
- Voert jaarlijks een voortgangsgesprek, óók over studie- en beroepskeuze met decaan, mentor en kind
- Kent het LOB programma
- Is zich bewust van rol in studiekeuzeproces

11 Leerling

- Kent inhoud, belang en doel van LOB
- Heeft invloed op uitvoering LOB
- Voelt zich als individu behandeld
- Ontwikkelt bewustzijn over eigen kwaliteiten en motieven en leert daar naar te handelen

i Begrippenlijst

1. **Begeleiding op maat:** aandacht voor verschillen in: profiel, handicap, 1e generatie naar hbo; excellentie, gender, fase in het individuele studiekeuzeproces.
2. **Horizontale en verticale verankering LOB:** zowel gedurende het schooljaar (horizontaal), als in de opeenvolgende schooljaren (verticaal) is afgesproken wat er op LOB-gebied wordt gedaan.
3. **Loopbaancompetenties:** kwaliteitenreflectie, motievenreflectie (loopbaanreflectie), studie- en werkexploratie en loopbaansturing (loopbaanvorming).
4. **Arbeidsidentiteit:** de mate waarin je jezelf identificeert met personen die een bepaalde functie uitoefenen; jezelf in staat achten om deze functie uit te voeren en jezelf daadwerkelijk in die rol willen plaatsen.
5. **Loopbaangericht curriculum:** voldoende mogelijkheden voor de leerling om elk schooljaar diverse ervaringen op te doen met de wereld van studie en beroep.
6. **Lob-vakleerlijn:** elke vaksectie heeft een duidelijk plan met per leerjaar vakgerelateerde LOB-activiteiten. Elke leerling krijgt daarmee een scala aan werkveldgerelateerde ervaringen.
7. **Instrumenten:** dit zijn alle activiteiten in het curriculum bedoeld om de leerling de wereld van studie en beroep te laten ervaren. Denk aan Masterclass economie, Studietry-out, Expert in de klas, Speeddaten met beroepsbeoefenaren etc.
8. **'Just-in-time':** de dialoog voeren als de ervaringen nog vers zijn of als de situatie daarom vraagt.
9. **Dialoog:** een echt gesprek hebben: luisteren en geïnteresseerd vragen stellen, waardoor de leerling de ervaringen onder woorden wil en moet brengen.

Enschede
M.H. Tromplaan 28
Postbus 70000
7500 KB Enschede
Tel. (053) 487 11 11

Deventer
Handelskade 75
Postbus 501
7400 AM Deventer
Tel. (0570) 603 663

Apeldoorn
Kerklaan 21
Postbus 101 20
7301 GC Apeldoorn
Tel. (055) 527 57 57

Waarom deze folder?

Deze folder is bedoeld als checklist voor het vo bij het integreren van loopbaanoriëntatie en begeleiding (LOB) in het onderwijsleerproces. Door het toepassen van de beschreven bouwstenen krijgen steeds meer leerlingen de kans om een passende studie te kiezen. Elke vo-school zal er op een andere manier haar voordeel mee doen. De studieloopbaanbegeleiding (SLB) in het hbo kan op een vergelijkbare manier worden geïntegreerd; studie-uitval en studie-switch neemt af als ook in het hbo meer studenten weten wat ze willen en kunnen. Samen komen we verder.

Deze folder is het resultaat van een onderzoek naar een model voor een geïntegreerde doorlopende studieloopbaanbegeleiding havo-hbo, uitgevoerd door het lectoraat Instroommanagement en Aansluiting (IMA) van het Kenniscentrum Onderwijsinnovatie Saxion (KCOI). Het onderzoek is mede tot stand gekomen door de bereidheid van het Eddy Hillesum Lyceum te Deventer om als casusschool te fungeren.

Bron: Kienhuis, M.S. (2011). Naar een model voor een geïntegreerde doorlopende studieloopbaanbegeleiding havo-hbo. Het instrument. <http://bit.ly/TuNHEY>

(KCOI). Het Kenniscentrum Onderwijsinnovatie Saxion verbetert onderwijs door ontwikkeling, ontsluiting en circulatie van kennis over onderwijzen, opleiden en leren. Intern richt het zich op verbetering van de Saxion-opleidingen (didactisch, leerplanmatig, organisatorisch) en bevordering van de kundigheid van de docenten (met name hun kundigheid als opleiders). Extern bedient het centrum belanghebbenden in vooral basis-onderwijs, voorgezet onderwijs, beroepsonderwijs en hoger onderwijs.

Kom
verder

SAXION

Bouwstenen
Studie Loopbaan
Begeleiding havo